

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»
(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра «**Менеджмент**»
(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан ФЕУ

Владислав КОРОЛЬКОВ

08 20 22 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ ОК 27 Регіональне управління _____
(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 281 «Публічне управління та адміністрування» _____
(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) _____ «Регіональне управління» _____
(назва освітньої програми (спеціалізації))

факультет _____ економіки та управління _____
(найменування факультету)

мова навчання _____ державна _____

2022 рік

Робоча програма ОК 27 Регіональне управління для здобувачів вищої освіти
(назва навчальної дисципліни)
 спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»,
 освітня програма (спеціалізація) «Регіональне управління».
(назва освітньої програми (спеціалізації))

« 29 » 08, 2022 року 18 с.

Розробники: Панкова А.Ю., доцент кафедри менеджменту, кандидат економічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри

Протокол від « 29 » 08 2022 року № 1

Завідувач кафедри Менеджменту
(найменування кафедри)

« 29 » серпня 2022 року (Тетяна ПУЛІНА)
(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки та управління
(найменування факультету)

Протокол від « 29 » 08 2022 року № 37

« 29 » серпня 2022 року Голова (Владислав КОРОЛЬКОВ)
(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	-
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»,»	нормативна	
	спеціальність (професійне спрямування): 281 «Публічне управління та адміністрування»		
Модулів – 2	Кваліфікація (професійне спрямування): Бакалавр публічного управління та адміністрування	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		3-й	3-
Індивідуальне науково-дослідне завдання ___ - __ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 180		5-й	5-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - самостійної роботи здобувача –	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	45 год.	9 год.
		Практичні, семінарські	
		21 год.	0,75 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		114 год.	168 год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40% до 60%

для заочної форми навчання – 8% до 92%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: «Регіональне управління» є формування сучасного мислення на основі спеціальних знань в галузі управління на регіональному рівні; набуття вмінь та формування компетенції, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень органів влади регіонального місцевого самоврядування; умінь розроблення форм, методів

та стратегій управлінської діяльності в регіональному масштабі, створення та використання галузевих підсистем як основи забезпечення досягнення ефективного управління діяльності регіональних суб'єктів господарювання; розуміння основних засад регулювання господарських процесів, форм і методів їх реалізації в сучасних умовах, визначення актуальних проблем регіональної економічної політики в Україні та засобів їх розв'язання.

Завданням Теоретична підготовка здобувачів з питань загальних положень, принципів та методів організації системи державної та регіональної влади та місцевого самоврядування на адміністративній території та ефективне використання регіонального сукупного потенціалу. знань про загальні принципи, форми та методи управління адміністративною територією і отримання спеціальних знань необхідних для практичної управлінської діяльності.

Загальні компетентності

- ЗК1** Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями
- ЗК2.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 4** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК5.** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК7.** Здатність планувати та управляти часом.
- ЗК8.** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК9.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК10** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК11.** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК12.** Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК13.** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

фахові компетентності:

- СК1.** Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.
- СК2.** Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.
- СК 3.** Здатність забезпечувати дотримання нормативноправових та морально-етичних норм поведінки.
- СК4.** Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.
- СК5.** Здатність використовувати систему електронного документообігу.
- СК7.** Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.
- СК9.** Здатність впроваджувати інноваційні технології.
- СК10.** Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.
- СК11.** Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Очікувані програмні результати навчання:

- ПР11** Уміти відшукувати та узагальнювати інформацію, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.
- ПР12.** Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.
- ПР13.** Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.
- ПР14** Уміти коригувати діяльність у випадку зміни вихідних умов.

ПР15 Застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності.
ПР16 Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізитами та постреквізитами дисципліни «Регіональне управління» є дисципліни згідно структурно-логічної схеми підготовки здобувача вищої освіти.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теорія та методологія регіонального управління

Тема 1. Регіональне управління: основні поняття, мета та завдання

Регіональне управління в системі суспільно-економічних наук. Визначення регіону як одиниці соціально-економічного простору. Нові парадигми та концепції регіону. Класифікація регіонів. Поняття про адміністративно-територіальну одиницю. Об'єкти і суб'єкти регіонального управління. Закономірності розміщення виробничих сил.

Тема 2. Регіональна економічна політика й особливості регіонального розвитку

Сутність, цілі та завдання регіональної економічної політики. Різновиди регіональної політики. Концепція державної регіональної економічної політики в Україні та її реалізація. Механізм реалізації державної регіональної політики і його основні елементи. Організаційно-правова база. Бюджетно-фінансові важелі реалізації регіональної економічної політики та ключові елементи механізму реалізації регіональної економічної політики. Міжрегіональне і прикордонне співробітництво.

Тема 3. Теорії просторової економіки як наукові джерела регіонального управління

Теорії регіонального розвитку. Посткейнсіанська теорія. Неокласичний регіональний підхід. Теорія незбалансованого розвитку. Суспільні теорії регіоналізму.

Теорії розміщення регіонального виробництва. Теорія сільськогосподарського штандорта Й. Тюнена. Раціональний штандорт промислового підприємства В. Лаунхардта. Теорія промислового штандорта А. Вебера. Теорія центральних місць. Регіональні ринки і просторова теорія ціни. Теорії регіональної спеціалізації та міжрегіональної торгівлі. Теорія абсолютних і порівняльних переваг Сміта – Рікардо. Теорія Хекшера - Оліна.

Історичні форми державного устрою. Унітарна держава. Автономія в складі унітарної держави. Імперія як специфічна форма державного устрою. Федеративна держава. Конфедерація. Федералістська революція.

Тема 4. Регіональне управління та місцеве самоврядування

Поняття про пряме державне управління регіонами та місцеве самоврядування. Природа державного управління регіонами та місцевого самоврядування. Розмежування функцій і повноважень між державними органами регіонального управління та органами місцевого самоврядування. Реформа децентралізації влади в Україні

Тема 5. Регіональні органи державного управління в Україні

Структура органів регіонального управління. Посадові особи місцевих державних адміністрацій. Організація і порядок роботи місцевих державних адміністрацій.

Діяльність місцевих державних адміністрацій. Компетенція місцевих державних адміністрацій в економічній сфері; соціально-економічного розвитку; бюджету і фінансів;

управління майном, приватизації і підприємництва; містобудування, житлово-комунального господарства, побутового, торгового обслуговування, транспорту і зв'язку; міжнародних і зовнішньоекономічних відносин; науки, освіти, охорони здоров'я, культури, фізичної культури та спорту, материнства і дитинства, сім'ї та молоді; соціального забезпечення і соціального захисту населення; зайнятості населення, праці і заробітної плати; використання і охорони земель, природних ресурсів і охорони навколишнього середовища; забезпечення законності, правопорядку, прав і свобод громадян; оборонної роботи; відносини місцевих державних адміністрацій з іншими суб'єктами держави.

Змістовий модуль 2. Система показників, що характеризують розвиток регіону

Тема 6. Фактори регіонального розвитку

Економіко-географічне положення і природно-ресурсний потенціал регіону. Оцінювання економіко-географічного положення регіону. Особливості економіко-географічного положення адміністративних областей України. Природно-ресурсний потенціал регіону та критерії його оцінювання. Відмінність природно-ресурсного забезпечення регіонів України.

Тема 7. Система макроекономічних показників, що характеризують розвиток регіону

Основні види показників розвитку регіональної економіки та їх значення при аналізі розвитку регіону в цілому. Показники обсягу регіонального виробництва. Показники динаміки та пропорцій регіонального виробництва. Основні показники ефективності діяльності суб'єктів регіонального регулювання. Показники економічного зростання та розвитку потенціалу регіональних потужностей та можливостей.

Тема 8. Характеристика складових регіональної економічної системи

Ресурсна сфера регіону. Інфраструктура регіону. Основні функції виробничої інфраструктури, соціальної інфраструктури, екологічної інфраструктури, інфраструктури управління. Особливості та закономірності функціонування і розвитку інфраструктури регіону.

Виробничо-економічний комплекс регіону. Основні показники стану ВЕК регіону. Галузі матеріального виробництва, нематеріального виробництва, соціального обслуговування населення. Коефіцієнт локалізації. Коефіцієнт душевого виробництва. Показники спеціалізації регіону на даній галузі промисловості. Коефіцієнт міжрайонної товарності. Основні показники стану ПЕК регіону. Індекс виробництва. Коефіцієнт використання виробничої потужності.

Тема 9. Соціальна інфраструктура регіону

Регіональна система розселення та показники якості життя населення. Система регіонального розселення. Міська агломерація.

Поняття про соціальну інфраструктуру. Соціально-побутова інфраструктура. Торгівля і громадське харчування. Житлово-комунальне господарство. Складові житлово-комунального господарства. Пасажирський транспорт і засоби зв'язку.

Соціально-духовна інфраструктура. Народна освіта. Система охорони здоров'я.

Оцінювання трудового потенціалу регіону. Кількісна оцінка трудового потенціалу. Якість трудового потенціалу.

Тема 10. Особливості європейського регіоналізму

Поняття Єврорегіон. Пріоритети регіональної політики ЄС.

Інститути, що забезпечують регіональний розвиток. Асамблея Європейських Регіонів (АСР); Асоціація Європейських Прикордонних Регіонів; Асоціація Європейських Регіонів; Економічна комісія ООН для Європи (ЕКЄ); Європейська економічна комісія; Європейська асоціація агентств регіонального розвитку (EURADA); Європейський фонд регіонального розвитку (ЄФРР, European Regional Fund); Європейські співтовариства; Комітет регіонів ЄС; Конгрес місцевих та регіональних влад Європи (КМРВС); Міжрегіональне економічне співробітництво країн ЄС; Наднаціональна регіональна політика Європейського союзу.

Нормативна база. Декларація щодо регіоналізму в Європі; Європейська декларація прав міст; Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними громадами та владами; Європейська хартія міст; Європейська хартія про місцеве самоврядування.

Програми розвитку регіону.

Ініціативні регіональні програми ЄС; Програми регіонального розвитку INTERREG; Програми транскордонного співробітництва PHARE CBC, TACIS CBC, CREDO.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теорія та методологія регіонального управління												
Тема 1. Регіональне управління : основні поняття, мета та завдання	18	4	2	-	-	11	18	0,8	0,075	-	-	16
Тема 2. Регіональна економічна політика й особливості регіонального розвитку	18	4	2	-	-	12	18	0,8	0,075	-	-	17
Тема 3. Теорії просторової економіки як наукові джерела регіонального управління	18	4	2	-	-	11	18	0,8	0,075	-	-	17
Тема 4. Регіональне управління та місцеве самоврядування	18	5	2	-	-	12	18	0,8	0,075	-	-	17
Тема 5. Регіональні органи державного управління в Україні	18	5	2	-	-	11	18	0,8	0,075	-	-	17
Разом за змістовим модулем 1	90	22	10	-	-	57	90	4	0,375	-	-	84
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Система показників, що характеризують розвиток регіону												
Тема 6. Фактори регіонального розвитку	18	4	3	-	-	11	18	1	0,07	-	-	16

									5			
Тема 7. Система макроекономічних показників, що характеризують розвиток регіону	18	4	2	-	-	12	18	1	0,075	-	-	17
Тема 8. Характеристика складових регіональної економічної системи	18	5	2	-	-	11	18	1	0,075	-	-	17
Тема 9. Соціальна інфраструктура регіону	18	5	2	-	-	12	18	1	0,075	-	-	17
Тема 10. Особливості європейського регіоналізму	18	5	2	-	-	11	18	1	0,075	-	-	17
Разом за змістовим модулем 2	90	23	11	-	-	57	90	5	0,375		-	84
Усього годин	180	45	21		-	114	180	9	0,75	-	-	168

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Регіональне управління: основні поняття, мета та завдання	2	0,075
2	Регіональна економічна політика й особливості регіонального розвитку	2	0,075
3	Теорії просторової економіки як наукові джерела регіонального управління	2	0,075
4	Регіональне управління та місцеве самоврядування	2	0,075
5	Регіональні органи державного управління в Україні	2	0,075
6	Фактори регіонального розвитку	2	0,075
7	Система макроекономічних показників, що характеризують розвиток регіону	2	0,075
8	Характеристика складових регіональної економічної системи	3	0,075
9	Соціальна інфраструктура регіону	2	0,075
10	Особливості європейського регіоналізму	2	0,075
...	Всього	21	0,75

7. Теми лабораторних занять

8. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СРС є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи студента.

Метою СРС є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у студентів самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Основними формами СРС є такі:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- підготовка до семінарських, практичних (лабораторних) занять та виконання домашніх завдань;
- систематика вивченого матеріалу курсу перед написанням модулів та підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю;
- виконання індивідуальних завдань (написання рефератів, здійснення наукових досліджень з підготовкою доповіді на науковій студентській конференції та/або публікацією статті (тез доповіді) у науковому збірнику, пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою курсу, підготовка та проведення студентом на практичному занятті міні-лекції, складання словника по курсу, розробка тематичного кросворду, написання реферату за заданою тематикою тощо).

Всі завдання самостійної роботи поділяються на обов'язкові та вибіркові. До обов'язкових належать завдання, які студенти мають виконувати обов'язково впродовж вивчення даної дисципліни. Вибіркові включають альтернативні завдання, серед яких студент на власний розсуд обирає конкретні завдання з тим, щоб набрати необхідну кількість балів.

№ з/п	Назва теми	Кіль-кість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Регіональне управління: основні поняття, мета та завдання	11	16
	Тема 2. Регіональна економічна політика й особливості регіонального розвитку	12	17
3	Тема 3. Теорії просторової економіки як наукові джерела регіонального управління	11	17
4	Тема 4. Регіональне управління та місцеве самоврядування	12	17
5	Тема 5. Регіональні органи державного управління в Україні	11	17
6	Тема 6. Фактори регіонального розвитку	11	16
7	Тема 7. Система макроекономічних показників, що характеризують розвиток регіону	12	17
8	Тема 8. Характеристика складових регіональної економічної системи	11	17
9	Тема 9. Соціальна інфраструктура регіону	12	17
10	Тема 10. Особливості європейського регіоналізму	11	17
	Разом	114	168

9. Індивідуальні завдання

Для здобувачів денної форми навчання – за методом аналізу конкретних навчальних ситуацій (case study).

Для здобувачів заочної форми навчання – контрольна робота.

10. Методи навчання

Викладання курсу передбачає використання наступних груп методів навчання:

1) словесні методи:

- *розповідь* - цей метод передбачає оповідну, описову форми розкриття навчального матеріалу з метою спонукання здобувачів вищої освіти до створення в уяві певного образу;

- *пояснення* - метод, який передбачає розкриття сутності певного явища, процесу, закону;

- *бесіда*, як метод, передбачає використання попереднього досвіду здобувачів вищої освіти з певної галузі знань і на основі цього залучення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення уже наявних знань;

- *навчальна дискусія* – метод передбачає проведення навчальних групових дискусій / обговорень з певної проблеми в малих групах;

- *лекція* - передбачає розкриття у словесній формі сутності явищ, наукових понять, процесів, які знаходяться між собою в логічному зв'язку, об'єднані загальною темою;

2) наочні методи:

- *ілюстрація* - передбачає розкриття сутності предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);

- *демонстрація* - метод, який характеризується рухомістю засобу демонстрування (наприклад, перегляд навчального кінофільму);

3) практичні методи, які сприяють формуванню та закріпленню практичних умінь при застосуванні раніше набутих знань. Ця група методів включає до себе виконання *вправ, практичних робіт, аналіз проблемних ситуацій, проведення досліджень, ділових ігор, підготовку есе, рефератів* тощо.

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

Програмні результати навчання	Очікувані результати навчання з дисципліни
ПР11. Уміти відшукувати та узагальнювати інформацію, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.	Регіональна економічна політика й особливості регіонального розвитку. Сутність, цілі та завдання регіональної економічної політики. Різновиди регіональної політики. Концепція державної регіональної економічної політики в Україні та її реалізація. Механізм реалізації державної регіональної політики і його основні елементи. Організаційно-правова база. Бюджетно-фінансові важелі реалізації регіональної економічної політики та ключові елементи механізму реалізації регіональної економічної політики. Міжрегіональне і прикордонне співробітництво.
ПР12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.	Управління регіоном та місцеве самоврядування Поняття про пряме державне управління регіонами та місцеве самоврядування. Природа державного управління регіонами та місцевого самоврядування. Розмежування функцій і повноважень між державними органами регіонального управління та органами

	<p>місцевого самоврядування. Реформа децентралізації влади в Україні. Регіональні органи державного управління в Україні</p> <p>Структура органів регіонального управління. Посадові особи місцевих державних адміністрацій. Організація і порядок роботи місцевих державних адміністрацій.</p> <p>Діяльність місцевих державних адміністрацій. Компетенція місцевих державних адміністрацій</p>
<p>ПР13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.</p>	<p>Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку; оцінювання трудового потенціалу регіону; проводити кількісну оцінку трудового потенціалу; якість трудового потенціалу. Оцінювати економіко-географічного положення регіону. Особливості економіко-географічного положення адміністративних областей України. Природно-ресурсний потенціал регіону та критерії його оцінювання. Показники економічного зростання та розвитку потенціалу регіональних потужностей та можливостей. Характеристика складових регіональної економічної системи</p> <p>Ресурсна сфера регіону. Інфраструктура регіону. Виробничо-економічний комплекс регіону. Основні показники стану ВЕК регіону</p>
<p>ПР14. Уміти коригувати діяльність у випадку зміни вихідних умов.</p>	<p>Уміти коригувати діяльність у випадку зміни вихідних умов. Для цього потрібно володіти знаннями щодо особливості європейського регіоналізму, нормативну базу; декларацію щодо регіоналізму в Європі; Європейську декларація прав міст; Європейську рамкову конвенцію про транскордонне співробітництво між територіальними громадами та владами; Європейську хартію міст; Європейську хартію про місцеве самоврядування.</p> <p>Програми розвитку регіону. Ініціативні регіональні програми ЄС; Програми регіонального розвитку INTERREG; Програми транскордонного співробітництва PHARE CBC, TACIS CBC, CREDO.</p>
<p>ПР15. Застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності.</p>	<p>Застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності. Володіти особливостями здійснення контролю в процесі управління розвитком регіону. Сутність, цілями та завданнями регіональної економічної політики. Знати різновиди регіональної політики; Концепцію державної регіональної економічної політики в Україні та її реалізацію. Механізм реалізації державної регіональної політики і його основні елементи. Організаційно-правову базу. Бюджетно-</p>

	фінансові важелі реалізації регіональної економічної політики та ключові елементи механізму реалізації регіональної економічної політики. Міжрегіональне і прикордонне співробітництво.
ПР16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності	Система макроекономічних показників, що характеризують розвиток регіону Основні види показників розвитку регіональної економіки та їх значення при аналізі розвитку регіону в цілому. Показники обсягу регіонального виробництва. Показники динаміки та пропорцій регіонального виробництва. Основні показники ефективності діяльності суб'єктів регіонального регулювання. Показники економічного зростання та розвитку потенціалу регіональних потужностей та можливостей. Характеристика складових регіональної економічної системи Ресурсна сфера регіону. Інфраструктура регіону. Виробничо-економічний комплекс регіону. Основні показники стану ВЕК регіону.

12. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів з дисципліни «Регіональне управління» згідно Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка»* є:

- залік / екзамен;
- поточне усне опитування;
- оцінка виконання практичних завдань;
- стандартизовані тести;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- оцінка виконання та захисту контрольної роботи (для заочної форми навчання)
- інші види індивідуальних та групових завдань;
- підсумковий контроль у формі заліку по білетах .

* Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка» / Укладачі: С.Б. Беліков та ін. Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ, НУ «Запорізька політехніка». 2019. 18 с.

13. Критерії оцінювання

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**, контрольні заходи включають в себе вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

** Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка» / Укладачі: В. Грешта та ін. НУ «Запорізька політехніка», 2021. 41 с.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Основи систем та системного аналізу» включає в себе вхідний, поточний, рубіжний та підсумковий контроль. Також, за окремим наказом ректора, може проводитися ректорський контроль знань здобувачів вищої освіти.

Вхідний контроль проводиться на початку вивчення нового курсу з метою визначення рівня підготовки здобувачів вищої освіти з дисциплін, які забезпечують цей курс. Контроль проводиться на першому занятті за завданнями, які відповідають програмі попередньої дисципліни. Для дисципліни «Основи систем та системного аналізу» такими дисциплінами є основні положення теорії пізнання, філософії, логіки, які визначають фундаментальні основи суспільства та мислення.

За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги здобувачам вищої освіти, коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Основи систем та системного аналізу» є:

- відвідування лекційних та практичних занять;
- систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- виконання обов'язкових завдань самостійної роботи;
- виконання індивідуальних дослідницьких завдань (за вибором здобувача вищої освіти або викладача);
- участь в конференціях, конкурсах наукових робіт та інноваційних проєктів, олімпіадах.

Для здобувачів вищої освіти *денного відділення* поточний контроль та оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за наступними напрямками:

- робота на лекціях (присутність на лекційних заняттях, участь в експресопитуванні (тестуванні); участь у навчальній дискусії);
- робота на практичних заняттях (присутність на заняттях, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни, усне опитування, тестування, рішення практичних задач, участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання, участь у діловій грі, тощо).

Рубіжний (модульний, тематичний, календарний) контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою, національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль з дисципліни «Основи систем та системного аналізу» проводиться у формі семестрового заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти.

Завдання заліку включають теоретичні питання з курсу та практичне завдання.

Також передбачається **порядок зарахування пропущених занять**: усне відпрацювання пропущеної теми на встановлених за графіком викладача консультаціях з наданням конспекту лекційного або практичного заняття.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в залікову відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час контролю враховані види робіт, які надані в таблиці.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ				
Види роботи		Кількість	Оцінка за 1 вид роботи	Всього за вид
1 Письмова робота				
1.1	Тести	10	3	30
1.2	Теоретичні питання	2	10	20
	УСЬОГО	12	-	50
2 Робота студента на протязі модульного тижня				
2.1	Конспект лекцій	1	5	5
2.2	Рішені і здані практичні завдання	1	5	5
2.3	Тести для поточного контролю	10	3	30
2.4	Самостійна робота студента	1	5	5
2.5	Присутність на занятті	1	5	5
	УСЬОГО	6	-	50
	РАЗОМ			100 балів

Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший та другий модулі.

Розподіл балів, які отримують студенти при поточному оцінюванні знань (залік)

Поточне тестування та самостійна робота											Сума
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль №2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	
8	8	8	8	9	9	10	10	10	10	10	100

T1, T2 ... T11 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
60 – 100	60 – 100	зараховано
1-59	незадовільно	не зараховано

14. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до проведення семінарських та практичних занять з дисципліни «Регіональне управління» для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання за освітнім ступенем бакалавр /Укл. А.Ю.Панкова. Запоріжжя: ЗНТУ, 2021, 48 с.

2. Методичні вказівки до проведення індивідуальних занять з дисципліни «Регіональне управління» для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання за освітнім ступенем бакалавр /Укл. А.Ю.Панкова. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2021, 48 с.

3. Методичні вказівки для проведення самостійних та індивідуальних занять з дисципліни «Регіональне управління» для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання за освітнім ступенем бакалавр /Укл. А.Ю.Панкова. Запоріжжя: ЗНТУ, 2021, 95 с.

15. Рекомендована література

Базова

1. Гуторова О.О. Територіальне управління : навч. посібник / О.О. Гуторова. Х.: Харк. нац. аграр. ун-т. Х.: ХНАУ, 2017. 261 с. Режим доступу: <https://knau.kharkov.ua/hutorova-o-o.html>

2. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. / [А. П. Лелеченко, О. І. Васильєва, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук] К. : 2017. 110 с. Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/202>

3. Регіональне управління : підручник / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. К. : НАДУ, 2014. 512 с. Режим доступу: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Pidruchnuiky_NADU/f3dc7d7f-b6da-4f4d-8caa-4b035f5f4fc9.pdf

4. Регіональний менеджмент [Текст] : конспект лекцій для студ. спец. "Адміністративний менеджмент" усіх форм навчання / А. Ю. Жулавський, О. О. Павленко, Ю. А. Опанасюк, І. О. Тимченко. Суми : СумДУ, 2013. 114 с. 11-65.

5. Територіальна громада як базова ланка адміністративно-територіального устрою України: проблеми та перспективи реформування. К.: НІСД, 2016. 61 с. Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/ADTeritor_alna-gromada-103fe.pdf

6. Василенко В.Н. Архитектура регионального экономического пространства: Монография / НАН Украины. Ин-т экономико-правовых исследований. Донецк: ООО «Юго-Восток, Лтд», 2006. 311 с.

7. Герасимчук З.В. Просторовий розвиток міста: монографія / З.В. Герасимчук, Т.О. Ніщик. Луцьк: ЛНТУ, 2011. 212 с.

8. Гаврилов А.И. Региональная экономика и управление: Учеб. пособие для вузов. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. 239 с.

9. Гранберг А.Г. Основы региональной экономики. М.:Изд.дом ГУ ВШЕ, 2006. 495 с.

10. Джабраїлов Р.А. Господарська правосуб'єктність міста: теорія і практика: монографія / Р.А. Джабраїлов; НАН України. Ін-т економіко-правових досліджень. Донецьк: Ноулідж, 2010. 455 с.

11. Данилишин Б. М. Безпека регіонів України і стратегія її гарантування / Б. М. Данилишин, А. В. Степаненко, О. М. Ральчук. К. : Науково-виробниче підприємство «Вид-во „Наукова думка” НАН України», 2008. Т. 1. 390 с.

Допоміжна література:

1. Гуменна, К. Р. Державне управління інвестиційними процесами на регіональному рівні [Текст] : автореферат... канд. екон. наук, спец.: 08.00.03 - економіка та упр. нац. госп-вом / Гуменна К. Р. – Мукачєво : Мукачівський держ. ун-т, 2015. 20 с. 10.
2. Європейська хартія місцевого самоврядування (укр/рос) від 15.10.1985 (редакція від 16.11.2009 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР (редакція від 04.02.2011р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Паспорт реформ: децентралізація влади та регіональний розвиток [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/57-pasportreformi-decentralizatsiya-zagalniy.pdf>
5. Коваль Я.В., Антонечко І.Я. Регіональна економіка: Навч. посіб. -- К.: ВД "Професіонал", 2005. 272 с.
6. Круш П.В. Регіональне управління / П.В. Круш, О.О. Кожемяченко / Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 248 с.
7. Мельник А.Ф., Монастирський Г.Л., Дудкіна О.П. Муніципальний менеджмент: Навч. посіб. / за ред. А.Ф. Мельника. К.: Знання, 2006. 420 с.
8. Миронова Т.Л., Добровольська О.П., Процай А.Ф., Колодій С.Ю. Управління розвитком регіону: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 328 с.
9. Стеценко Т.О., Тищенко О.П. Управління регіональною економікою.: Навчальний посібник. : КНЕУ, 2010. 471 с.
10. Сундук А. М. Регіональний вимір економічної безпеки України : моногр. / А. М. Сундук. К. : Логос, 2007. 182 с.
11. Регіональний менеджмент: Навч. посіб. / М.А. Коваленко, Н.А. Кругла, Л.М. Радванська, Г.М. Швороб Херсон: "Олді плюс", 2004. 304 с.
12. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство : монографія / В. М. Гейць, М. О. Кизим, Т. С. Клебанова, О. І. Черняк та ін. ; за ред. В. М. Гейця. - Х. : ВД "ІНЖЕК", 2006. 240 с.

Інформаційні ресурси

1. Ukrstat.org - публікація документів Государственной Службы Статистики України [Електронний ресурс].- Режим доступу: <https://ukrstat.org/>. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс] / Держстат України.- Електронні данні. – Київ: Держстат України, 1998-2015. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Головне управління статистики у Запорізькій області [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zp.ukrstat.gov.ua/>.
3. Бюджетний кодекс України. Закон України № 2456-VI. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/12156.html>.
4. Мировая урбанизация: процессы и тенденции [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ecoross.ru/files/vvedenie.doc>.
5. Городские агломерации Украины [Електронний ресурс] // Википедия: свободная энциклопедия. – Режим доступу: http://ru.wikipedia.org/wiki/Агломерации_Украины.